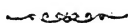

પૃથ રતનઃ

પ્રથમ પુસ્તક.

રચનાર.

(બે તરૂણ ગૃહસ્થ.)

ગૌરિશંકર વી. નરભેશંકર.

તથા

ડા. કહાનજી વી. ધર્મશીલ.

ખંભાળિયાના જ્ઞાન સૂર્યોદય સભાના
મંત્રી.

મુદ્રિત

બી, “જિ” ૧૨માં છપાવી પ્રગટ કરી.

૧૯૩૨.

કિંમત ૪ આના.

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી ડૉપીરાઈટ-સંગ્રહ
૬૫૪

સચ્ચના

આ પુસ્તક સંબંધી સર્વે હક ગ્રંથત્વ સ્વામીએ
પોતાના સ્વાધિનમાં રાખેલાછે.

પ્રસ્તાવના*

આ પ્રાંતમાં દિન પ્રતિ દિન કવિતા વાંચવાના શોખનો વધારો અને તેની સાથે આપણી માતૃશ્રી ગુર્જરી ભાષાનો ફલાવો જોઈ અમારું મન કોઈ પદ્ય-ભક્ત પુસ્તક રચવાને ઉત્સાહથી પ્રવર્તે થયું, અને તે એવા હેતુથી કે અમારે અમારી કલમ નિરુપયોગી વિષય ઉપર ન ચલાવતાં, માત્ર જેમાંથી શિખામણ મળે તથા નીતિનો લાભ લઈ શકાય એવા માંગલીક વિષય-પરજ ચલાવવી. સદરહુ વિચાર માફક, જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થવા લાયક પ્રથક પ્રથક વિષયો લખી, તેને પુસ્તકના આકારમાં ગોઠવી, પદ્ય રત્ન એવી સંજ્ઞા આપી, છપાવી હવે પ્રિય સ્વદેશીની શ્રેવામાં મુકીએ છીએ.

કાવ્યકળાનું પૂર્ણ જ્ઞાન મેળવવું તથા નાનાવિધ પ્રકારના ગ્રંથ વાંચવા, જે કવિતા કરનારાને આવશ્યકજ કરવું જોઈએ પણ સાચું પુછાવો તો અમે તો બનેમાં-નો લાભ પરિપૂર્ણ લઈ શક્યા નથી, માટે અમે અમારી આશામાં ઘણે દરજે નિહાળે થયા છીએ, એતો નિઃસંધય છે. પરંતુ આ "વામાં આવેછે કે પ્રિય સજનો તરફથી અમારા ન ઉપર લક્ષ દેવાઈ, ઉત્તેજન મળશે તો, વાર્ષિક મમ સફળ થયો, એમ અમે મમજીશું. અને અપ્પત હવેના કરતાં સારું લખવાને પ્રવર્તે

અમારા પ્રિત્તેહી ભાટિયા ઠકર મુળજી આનંદજી ચપરને આ માંગલીક પ્રસંગે યાદ કરવા યોગ્ય ધારીએ છીએ. એ સાહેબ વચ્ચે જે દહાડાનો મિત્રતા-

નો અમારે પવિત્ર સંબંધ થયોછે તે દિવસથી તે
 અઘાપી એણે જે વર્તણુક ચલાવીછે, ખરે તેતો સ્તુતિ
 પાત્રછે. મિત્રમાં શા શા ગુણુ જોઈએ તેમાંના ઘણા
 અરા એમની પાશે હમે જોઈએ છીએ. આહા! પ્રભુ
 મિત્ર આપો તો એવાજ પ્રોતિપાત્ર આપજો. અમે
 પ્રોય વાંચનારાને પ્રથમથીજ નિવેદન કરીએ છીએ કે
 એમના પ્રિતીયોગ્ય લક્ષણને માટે, અમે આ, નાનું પુસ્તક
 પ્રેમ ભક્તિ પૂર્વક એમનેજ આર્પણ કર્યુંછે.

પરિચંતે વિદૂજનોને નમ્રતા પૂર્વક વિનંતિ કરીએ
 છીએ કે આ નાના પુસ્તકમાં દોષ હોય તો સુધારીને
 વાંચશો અને ક્ષમા કરશો.

મેતા જૌ૦ ન૦ (તથા) ૩૦ ધ૦

કવિત મનહર ૫૮.

પ્રિય, મૂળજી, પવિત્ર, આનંદજીતણા સૂત,
 મૂમ શૂરા સ્નેહી સદા સદ્યુણી ધારણો ;
 ભાવિક ઓભાડીયાની માતીમાં ભજા ભણેલ,
 પ્રવીણ પઢેલ સૂધરેલ સુ વિચારણો ;
 કર્યો રૂડાં કામ આમ હૈયામાં સુહામધરી,
 ઠામ ઠામ નામતણો કર્યો રૂઠો કારણો ;
 પ્રથમ પ્રયત્નતણો પ્રવેશ સુયત્ન થકી,
 'પદ્ય રત્ન' ગ્રંથ સદ્ય સ્નેહથી સ્વિકારણો. ૧.

દોહરો.

સુ ચિન્હ રેહવા સૃષ્ટિપર,
 લાયકોનું લવણેશ ;
 ગ્રંથ પ્રથમ આરંભીને,
 અર્થે આજ ઉજ્જેશ.

૧.

પ્રા...ગતા પૂર્ણનો,
 કર... પાદીત ;
 હ... પૂરે,
 ચિ...તે અચીત.

૨.

પદ્ય રત્ન.

ઈસ્વર પ્રાર્થના.

શાહૂલ વિક્રિડિત છંદ.

આદૌ પ્રાર્થ વિનાયકં ગુણનિધીં લંબોદરં બુદ્ધિદં,
શ્રીપ્રત્યૈ વરદાયકં સુચીમુખં યશ્યાન હસ્તિકં ;
હેરંબે નમ્યવી તોમૃતો શ્રીબુવને તસ્મૈનમો વિશ્વપે,
ધત્યેવં ગુણનાયકં ગણપતીં નત્વા અહં સંવતે. ૧.

શિખરિણી છંદ.

નમો હેરંબાવૈ વચગિરી સુતાયશ્ચ સુનવે,
નમો 'બ્રહ્મા પુત્રે સુરવર પ્રદાયૈવનમં' ;
વિધાતૃ વિભયુભ્યા હિમગીરી સુતાયાશ્ચ પતયે,
નમોસ્તુ દેવેભ્યો સકલ કવિએભ્યોપિનમં. ૧.

આર્યા છંદ.

આદૌ વિપ્રવિનેસં દેવીચૈવં આત્મં નમસ્કૃત્યે,
ગુર્જરી ભાષાયાંતુ ગ્રંથસ્તુ કુર્વે. ૧.

ઈદ્રિં

ઈશ મહીશજ
પ્રસીદ્ધપણે અતી નાદી ;
હાલ ગણી તુજ બાલ મહાધી,
ન્યાલ કરો દુર કાઠિ કુખાદી ;
આજલગી મહારાજ સુ કાજથી,
જાજ વધારિ સુભાવ ભલાદી,

- દેશ વિદેશની બેશ સુરેશ,
હમેશ સુચાલ કરો સતવાદી. ૧
- સંપ સુસંપતિ જપ આને વળિ,
આપ વધુજ વિવેકની યાદી ;
લાભ લઈ કઈ ભાવ સુમાન,
તણા તણીતો કરીએજ પ્રસાદી ;
ભાન સુમાનનું તાન લગાડીજ.
માન મહાન કરોજ સુખાદી ;
દેશ વિદેશની બેશ સુરેશ,
હમેશ સુચાલ કરો સતવાદી. ૨.
- *રૂઠીલ થકી કદિ પીપીત બનાવ,
કુઠીલપણાધિ ન આપજ ગાદી ;
સત્ય અસત્ય કરાવ કદી નહિ,
પ્રત્ય તું રાખિશ નાર નરાદી ;
આશજ દાસજ ખાસતણી.
ઝટ ધંશ તું પૂર્ણ કરીશજ આદી,
દેશ વિદેશની બેશ સુરેશ,
હમેશ સુચાલ કરો સતવાદી. ૩.

દોહરા.

- હરજો હરિ દુઃખ સુખ કરી, ધરજો વિનંતી ધ્યાન ;
ભરજો બુદ્ધિ દાસ દીલ, ગરજો ટાળિ તમામ. ૧
- જગ કર્તા જગદીશ્વરા, સુત સુભ વાસુદેવ ;
પ્રભુમે પ્રીતે પ્રેમથી, સદાય કરતા શેવ. ૨.
- મહાન મહિશ પૃથ્વિપતી, માન આપ ગુણવાન ;
ધ્યાન ધરી નિત નિપુર્ણતા, દે સદવિદ્યા દાન. ૩.

શ્રી પ્રભુ પાપ કરી પ્રલય, અક્ષય આપજ એક ;	
વિષય આપ મતિ વિદ્વતા, વિસ્વેસરા વિશેક.	૪.
સદગુણતાને સુમતા વધુ વિદ્વતા આપ ;	
આશ દાસની પૂરવા, કરજે પૂર્ણ પ્રતાપ.	૫.
વિદ્વ વડા ટાળી અને, શ્રીસદગુણ સુભ આપ ;	
મદ્યુદ્ધિ વૃદ્ધિ કરી, કષ્ટ કારમાં કાપ.	૬.
ધર્મવંત શ્રીમંત તું' ધશ અતીશ અનંત ;	
વિદ્યાવંત વિશેષ તું, નરૈશ જગત જીવન.	૭.
માનવિને મહાનાનો, ઉદય રૂદયમાં આપ ;	
સદા ધશ જગદીશજી, સદા સુધારો સ્થાપ.	૮.
પદ્યતણી પૂરી પ્રીતે, આપી મતિ મીઠાસ ;	
મનના મર્મ પુરો પ્રભુ, શ્રીઅવિનાશ ઉઆશ	૯.
હરકત ઉર હીમતયકી, સુખ દાયક ગુણ આમ ;	
માગે દાસ હમેશ એ, પાચે કરી પ્રણામ.	૧૦.
કર જોડી કરી પ્રાર્થના, પરિવ્રજની પાસ ;	
ગ્રંથ પુર્ણ ગુણીયલ થવા, શેવક ગૌરિદાસ.	૧૧
નિત્ય નમી કરતારને, કહે કાન ધરિ ધ્યાન ;	
રિક્ત સિદ્ધી સમૃદ્ધિ, સ્વદેશને દે સ્યામ.	૧૨

લક્ષીત હંદ.

અપ્પિત્ર વિધના જગત નાથરે,	
સુગુણ સાગરા ગુજ આણુરે ;	
પ્રણમતાં પ્રભુ સાહ્યતા કરો,	
હરિ સુહેતથી આપદા હરો.	૧.
અકળ ધશજી તારી ગતી,	
ગુજ પરાક્રમી પૂર્ણ પંકતી ;	
પ્રથમથી પ્રભુ એક તું' ખરો,	
હરિ સુહેતથી આપદા હરો.	૨.

- નિશ દીને નકી સાહ્યતા કરે,
 પુજ વિના અહો કજ કોઈ હરે ;
 શ્રુષ્ટી સર્વને પુજ આશરો,
 હરિ સુહૃતથી આપદા હરો. ૩
- પ્રેમથી પ્રીતે પ્રાર્થના સુણી,
 રેમ કર ધણી જગતના ધણી ;
 દાસ આસની આશ તો પુરો,
 હરિ સુહૃતથી આપદા હરો. ૪.
- જગતમાં પ્રભુ એકછું છડો,
 વિશ્વ સર્વથી ધણ તું વડો ;
 અર્જ દાસની ઉરવિષે ધરો.
 હરિ સુહૃતથી આપદા હરો. ૫.
- નમિ નમિ નમિ નેહથી નીતે,
 પ્રણમી પહેરીએ પ્રાર્થના પ્રીતે ;
 સૌ નમે સદા નારી ને નરો,
 હરિ સુહૃતથી આપદા હરો. ૬.
- સૂર્ય ચંદ્ર ને ગ્રહતણી ગતી,
 પૈખી પ્રકૃતી ઉત્તમ આપતી ;
 શ્રુષ્ટીમાં શ્રજ્યાં *હરતી, †હય, ‡પરો,
 હરિ સુહૃતથી આપદા હરો. ૭.
- નાથ જગતનો પ્રોઠ તું પતી,
 સકળ શ્રુષ્ટીમાં કુશળ પુજકતી ;
 અબળ દાસની અર્જ આ શુણી,
 સબળ આશરો દો શીરોમણી. ૮.
- ઉત્તમ આશરો આપ આપશો,
 પ્રાર્થના પ્રીતથી શ્વીકારશો ;

ગૌરીદાસને કાનજી નમે,
અંથ પંથ આ ધરેવા સમે.

૯

બુદ્ધિ મહીમા.

દોહડા.

- શ્રેષ્ઠ સર્વદા સુમતા, માનતણિ ગણિ આણુ ;
 બહુ બહુ બુદ્ધિ આ સમે, ઈષ્ટ આ સ્થળે આણુ. ૧
 બુદ્ધિ શુદ્ધિ શરીરની, વૃદ્ધિ વિદ્ધ વિશેષ ;
 જ્ઞાન જ્ઞાન મન્માનની, આ ઐષધી એક. ૨.
 અંત શ્રીમંત સુહામણી, વંશપરા પર્યંત ;
 દેખો સઘળા દેશમાં, બુદ્ધિ બેશ દિપંત. ૩.
 આજ લાજના કાજમાં, બુદ્ધિ ઐધા બેશ ;
 તાજ ગાજવા રાજનું, પ્રોઢા પઢે નરેશ. ૪
 આશ ખાશ અંતર ધરી, પાસ ચહો વીદ્યાય ;
 દાસ ઉલાશે બુદ્ધિના, ગુણ તન મનથી ગાય. ૫.
 ગામ ઠામ ને ધામનું નામ ધરે વીદ્યાન ;
 નામ હામથી વાપરે, મળવા મોટું માન. ૬.
 ખેત વેંતની આ નથી, છે ખેતર સમ ખંત ;
 ચડતાં પડતાં ગગડતાં, થાય મહા શ્રીમંત. ૭.
 લોક અથોકે લાઘકી, વાપરિ બુદ્ધિ બેશ ;
 માન ચહો વિદ્વાન સહુ, દિગમળ થાવા દેશ. ૮.

આપ કાપિ પરતાપને, જાપ જપો ઉર ઝેહ ;
 આપ ચઢો ચોંપેં કરી, મળશે સેજે રનેહ. ૯.
 પઢો પ્રવીણ પ્રમાણકો, સદબુદ્ધિ સુખદાય ;
 અંતે આશ્રય આપશે, વિદ્વમતી વીધાય. ૧૦.
 બુદ્ધિ બહુ રીતે ભલી, કળ બળ અકળ ઉજેશ ;
 સકળ મનોરથ સકળ દર્ષ, દિગ્બળ કરશે દેશ. ૧૧.
 જન ઉમંગ આનંદથી, ફંદ મટાડિ કુછંદ ;
 ઉર ધરી ઉલટ ઉલાસથી. પ્રમાણ પાણની સનંદ. ૧૨.
 તન મન ધનથી જન રહો, બુદ્ધિને આધીન ;
 ગૌરિ તથા કે કાનજી, રહેવા રૂઝં ચીન્હ. ૧૩.
 સવિતા નમિ કરીતા કરી, આજ કરિ શરૂઆત ;
 પૂરણ પંદર છંદ યા. જે જગમાં વિખ્યાત. ૧૪.
 જગપતી બુદ્ધિ સુધીને, દેજો શુભ વિધાય ;
 સદવિદ્યા સદચાતૂરી, સદબુદ્ધિ સુખદાય. ૧૫.

નીતિ.

નારાયણ છંદ.

દિને નિશે નીતિ નક્કી, સજો સદા સુરીતથી ;
 કનિષ્ઠ કૃર કર્મ પાપ, આપ કાપિ પ્રીતથી ;
 અચોત ચીતમાં વિચારિ સુભ રીત શોધવા,
 અમુદ્ય રતન વુદ્ય ગુણ પામવા નવા નવા, ૧.
 સુનીતથી અચોત આણુ માનની મળે ધણી,
 તમામ લાભ આમ ઠામ ઠામ પામીએ મણી ;

- કિંતો ને શીરોમણી ધણી મળે સુરીતથી ;
 ચતૂર ચેત શુર મીત્ર ચીંત પ્રીત હીતથી. ૨.
- સુ નામ સુખદા સુહામ જામવા જરૂરનું;
 સુગૂણની સમીપમાં સુનીત નિત્ય શૂરનું;
 કરો પ્રિતી પુરેપુરી સજ્જન મન તેતણી ;
 વિશેષ ગૂણ વીચમાં નીતિતણા ગુણી ગણી. ૩.
- અનીત અંગની હણો અતી પ્રિતી હમેશની,
 ખરેખરી ખુશી ખિલે દિલે ગુણો ઉજ્જેશની ;
 વખાણુ વાણુને સુધર્મ કર્મ મર્મ સર્વમાં ;
 અતી પ્રમાણુ પંડતી નિતી પ્રવીણુ પર્વમાં. ૪
- મતી અતી જતી રહે અનીતના પ્રવેશથી,
 સુનીત શોભતી સદા અતી ગતી ઉજ્જેશથી ;
 જાર ને નકાર દૂષ્ટ ચાલ દૂર દેખવા,
 સુનીત રનેહેથી સજ્જો પ્રભુજી ખ્યાર પેખવા. ૫,
- સ્વદેશમાં ઉજ્જેશ આજ ન્યાય ને નીતિ ગણી,
 સુહામ કામ આમ આદરો અનીત ને હણી ;
 સ્વતંત્ર રીત શોભતી અજીત ગુણુ આપતી ;
 ગ્રહો ગુણી સુણી સુસ્વાદ નિર્મળી નિતે નિતી. ૬.
- અતિ અન્યાય દુઃખદાય પક્ષપાતને પ્રીતે ;
 કુચાલ લાંચ આંચકારી ભારિ ને ભુંડી ભીતે,
 મહીશથી દીલે ડરી હરી કુચાલ કૃતો,
 સત્ય પ્રત્ય સર્વદા સજ્જો સુનીત શુરતો. ૭.

ચામરવૃત.

- એદ ખાળિને ઉમેદ ઝેજતા સદા શુરી,
 હેમ તૂલ્ય હેતથી પ્રવીણતા પઢો પુરી ;
 ચાલ ચાલતી નકાર સાર ચાર તે ધવા.
 સૂત્રાક્ય રનેહયિ શીખો શુનીત ખીજ વાવવા. ૧.

મોઢ લક્ષ આપિને લહોજ લાયકી રૂડી,
 મૂનિત સર્વદા સજો તજો કુચાલ જે કુડી ;
 *સરસ્વતી શીખો સુરીત મૂઝ સર્વ દીલ દે,
 વીમ કીમતી વિશેષ મીત નીતીનું લખ. ૨.
 માનવાન ગુણ સાન સર્વને સદા દીઓ ;
 નિતીતણું અતી પ્રિતી સુપાન માનથી પીઓ ;
 સર્વ ગર્વ ટાળિને ખરી ખરાબી ને હણી,
 સુનીત સ્નેહથી સજો ભજો શુરા શીરામણી. ૩.

દોહરો.

વૃજ ભાષા.

નિતીમેં ગુણ ખોતહે, નીતી પ્રીતે પ્રમાન ;
 ખીન નિતીસેં દુઃખ બધે, સુનીતે શોભત ખાન. ૧.

(મદીરા છંદ.)

નીતી રખો સમ્ય ખાત મિસે નદિશે યહું જ્યાં કછુ ભેદ પુરા,
 હીમત એક રખો હથિયાર જહુ રણમેં જય શુરા ;
 નીતિ રખે જન જેહ યહા કછુ બેદ, પુરાણી રોજ પુરા,
 નિતી સુખીન ગણો ગુણવાન નકી જનજરબધું અપુરા. ૧

દોહરો.

નિતી ખીન રાજ નહીં, પ્રિતી ખીન નહિં યાર ;
 નિતી ખીન શોભે નહીં, રાજ પ્રજાકો ખ્યાર. ૨.
 નિતી ખીન રાજ નહીં, જ્યો ના ગુણી ગુમાર ;
 જ્યો સર્વે નિતી રખે, લોજ હોત હુશીયાર. ૩

કવિત મનહર.

નિતી ખીન નહીં બધે રાજન પ્રજાકો ખ્યાર,
 નિતી ખીન ઠેર ઠેર ખેર જોત દેખીયે ;
 નિતી ખીન માર કાડ હુંટ હુંટ જોત હોત,
 નિતી ખીન રીતી શુભ કબુજી ન દેખીએ ;
 નિતી ખીન ખીચાહુકી બધનેકી નાંહી આશ,
 કામ હોત કૃર એક દિન લાખ લેખીએ ;
 નિતી પ્રીતી શુભ રખના સુચાલ ધારી,
 ખીચારી ખીન નિતી અંધ થઇ ન દેખીએ. ૧.

દોહરો.

શુભ નિતીથી સર્વદા, લાભ લહો નરનાર ;
 પ્રિતે ઉતમ પામશે, શ્રીપ્રભુકેરો ખ્યાર. ૧.
 શુભ નિતીની રીતથી. વીત ને હીત હમેશ ;
 ગૌરિદાસ ને કાનજી, પામો વિશ્વ વિશેષ. ૨.

અહંકાર.

હરિગીત છંદ.

અહંકારથી જન સર્વેનિ અપકિતો તો થાશે અતિ,
 મહા માન શુભ સન્માન ટળશે સ્વર્ગમાં નહિં શુભ ગતી ;
 માન ધનને ધ્યાન વળિ સુખ સંપત્તિથી સર્વદા,
 આહિત થઇ મન મગ્નમાં મદ માન્ય કરવો નહિં કદા ૧.
 અહંકાર ઉરમાં જે ધરે શુરવિર તેમાં શુન્યછે,
 અહંકારથી ઉદારતા તે પૂન્યતાજ અપૂન્યછે ;

રાજ્યમાં શુભ કાળમાં નહિં ફાટવું ગુણ વિષયમાં,
કદિ આપકેરી એવી ગતી અતિતો બને તે સમયમાં. ૨
માટે વિચારિ સજ્જનો અહંકાર દિલ ધરવો નહિં,
અહંકારના આચારથી સંકટ સ્પષ્ટ સદા સહી ;
અતિ એવા અહંપદભા ગુણ જાણિને વિચારમાં,
પવિત્ર મિત્ર પ્રીતે તજી તે નમ્ર લો નરનારમાં. ૩
ધનનો જોખનતણો તેમ મદ વિદ્યતાતણો,
વળિ અમલકેરી એયિ અદેકા અંગમાં વ્યાપે ધણો
જેથી કરી જન ડમન સાક્ષાત સમજી સર્વદા,
તે ટાળિ મદ સર્વદા રનેહે નમ્ર ગુણ થહો સદા. ૪.
સૌ મીત્ર ચીત વિચારી નીત સુપ્રીતથી તજજો તમે,
અહંકાર એવું નામ તે તું ધામ કરશો નહીં ઋમે ;
છે વાત આ સાક્ષાત તો અહંકારના અવગુણ ભરી,
અહંકારમાં નહીં સાર સમજો યાર સૌ રનેહે કરી. ૫.
અહંકારિના દુઃખદેણુ સરખાં વેણુ લાગે જ્ઞાનીને,
સ્પષ્ટ થયજો દુષ્ટ આ આવેશછે અજ્ઞાનીને ;
દેશ ને સુ દેશકર્તા જાયછે તેને તરી,
અહંકારમાં નહીં સાર સમજો યાર સૌ રનેહે કરી ૬
ભાન નાવે જ્ઞાનનું જો તાન લાગુ તેહનું
લાજ જાયે આજ એછે વ્યસન દૂરમન દેહનું ;
સોખત શુરી શોધો તમે સૂઝાનને અનુસરી,
અહંકારમાં નહીં સાર સમજો યાર સૌ રનેહે કરી. ૭.
માનછે સ્મસનમાને ધાન ખાતો તે ટળે,
ક્રોધકેરી બોધ જો અહંકારમાં આવી મળે ;
ચેતી ચેતિ ચાલવું આ *રેતથી બહુધા ડરી,
અહંકારમાં નહીં સાર સમજો યાર સૌ રનેહે કરી. ૮.

વૃદ્ધિ ને સમૃદ્ધિ વૃદ્ધિ આપશે હેતે હરી,
 કરુણા નિધાન કાપાળ થઈને કાપશે દુઃખના દરી†;
 હરી કરી પ્રાદ પ્રતાપ પ્રીતે આપશે શુભ વાસના,
 સુખ સંપત્તી અર્કત અતિ તેમ ઉત્તમ જન ઉત્તાસના ૯.
 અહંકારના અવગુણ અતિ અમ અંગમાં આવી દૃશ્યા.
 વળી દૂષ્ટ મુર્ખ દેહમાં વિશેષથી બ્યાંબી વશ્યા;
 દુષ્ટદેશકારિ વિશેષ જાણી હીતકારી હીતથી,
 વિચારીને ગૌરિ વદે તેમ કાન પ્રાદી પ્રીતથી. ૧૦.

સુવિદ્યા.

ઉપેન્દ્ર વજ્રા છંદ.

શુરા સ્વદેશી ધરિ વાત ધ્યાને,
 નિતે રૂડાં વેણુ ધરણ કાને;
 વિદ્યા વિના ચાલ નિએ નકારી,
 શિખો સુવિદ્યા શુરી ચીત ધારી. ૧.
 વિદ્યા શિખે સુખ સૂરીતે થાશે,
 વિદ્યાથકી દુઃખ અધુ તજાશે;
 વિદ્યા અતિ શોકધિ લે ઉગારી,
 શિખો સુવિદ્યા શુરિ ચીત ધારી. ૨.

વિદ્યા સુ પૈસાતગિ ખાણુ રૂડી,
 બુદ્ધિ ન તેથી કદિ થાય રૂડી ;
 બહો સૂભાવેજ જરૂર જારી,
 શિખો સુવિદ્યા શુરિ ચીત ધારી. ૩.
 ગ્રહો ગુણો ભાવયિ તો વિશેષે,
 વધે વડા નેયિ વિદ્વાન દેશે ;
 તજ મરડો રૂડી લ્યોજ ઝારી,
 શિખો સુવિદ્યા શુરિ ચીત ધારી. ૪.
 અભ્યાસ તો છોડિ વયે કરી લ્યો.
 અથાક તો પાન અમૃત પીલ્યો ;
 શુરા લોચે નેમ રણે કરારી,
 શિખો સુવિદ્યા શુરિ ચીત ધારી. ૫.
 મળે સૂનિદ્યા થકી સૂખ ઝાઝું,
 સદા સૂવિદ્યાતણું પાત્ર ગાજયું ;
 બુદ્ધિ કુવિદ્યા થકિ છે નઠારી,
 શિખો સુવિદ્યા શુરિ ચીત ધારી. ૬.
 લડી મરે લોક કુટુંબમાંહે,
 જહા કુવિદ્યા પડિ હોય ત્યાંહે ;
 સદા સુવિદ્યા તર્ત દેજ તારી,
 શિખો સુવિદ્યા શુરિ ચીત ધારી. ૭.
 કુચાલથી તો ફદી જાવું લાજ,
 સુચાલથી રેહવું હમેશ રાજ ;
 યથો કુવિદ્યાથકિ તો મદારી,
 શિખો સુવિદ્યા શુરિ ચીત ધારી. ૮.
 નરો કરો હાલ ઉદયમ એવા,
 સદા સુખી દીન વિશેજ રેહવા ;
 વિદ્યા રૂડી એક સુમાન ખારી,
 શિખો સુવિદ્યા શુરિ ચીત ધારી. ૯.

દોહરો.

સદવિદ્યાથી સર્વદા, સદબુદ્ધિ સુખકાર,
સંપ લક્ષ્મી સોહામણી, તત્પર તાબેદાર. ૧

નારાયણ છંદ.

બની પુરા પરાક્રમી પ્રતાપ આપ સ્થાપવા,
ભણી વિદ્યા સુભાવણી જરૂર નામ જાપવા ;
કુચાલ ને કુખોધ કૂર વિશ્વથી વિદારિને,
શિખો સુવિદ્યા વિશ્વમાં વિશેષ લાભકારિને. ૧.
ઠરેલ સૂધરેલ સૂઝ જૂઝ રીત શોધિને,
છકેલ ને બકેલ છેક મૂર્ખને પ્રભોધિને ;
અમુલ્ય બુદ્ધિ અંગની પ્રિતે સદા સુધારિને,
શિખો સુવિદ્યા વિશ્વમાં વિશેષ લાભકારિને. ૨.
કુચાલ કાપિ કારમી સુચાલ સર્વદા સજ,
સુકામ આદરો સદા નકામ દુર્ગુણો તજ ;
નિપુણ સર્વદા થવા નરો તથા સુનારિને,
શિખો સુવિદ્યા વિશ્વમાં વિશેષ લાભકારિને. ૩.
સુવિદ્યા શીખિ સર્વદા સુધર્મ બીજ વાવીએ,
કનિષ્ઠ કૂર કર્મ કામ હામથી હઠાવીને,
સુધર્મકેરિ સર્વદા કરે ગ્રહી કરારિને ;
શિખો સુવિદ્યા વિશ્વમાં વિશેષ લાભકારિને. ૪.
સુગુણ સદા શિખવા જરૂર પ્રીત ધારિને,
મજ્જન સર્વ રહેલથી સૂચાલ ગતિ સારિને ;
પ્રાઠ ને શિશુ સદા નરો તથા સુનારિને,
શિખો સુવિદ્યા વિશ્વમાં વિશેષ લાભકારિને. ૫.

દોહરા.

- સૃષ્ટિમાં સૂખદે સદા, સંપ સૈલ્યતા સાર ;
 અધિક અધિક આભ્યાસતો, પઢો ધરિ મન ખ્યાર. ૧.
 ગણીત ગુણી ગણવું વણિ, લખવું લાયક રીત ;
 પાઠે પઢવું પ્રીતથી, ચિત પ્રિત હિતે અચિત. ૨.
 વિદ્યા વિવિધ પ્રકારની, ઉર ધરિ ઉત્તર ઉમંગ ;
 પ્રિતે પડવી પીડમાં, શોધી શૂરો સૂસંગ. ૩.
 વિદ્યાયત્રી વિવેક ગુણ, આવે વાર હજાર ;
 સમજો સારા કાયદા, ગુણ ગ્રાહક દિનદાર. ૪.
 સૃષ્ટિમાં સૌ ધન વિષે, સર્વાત્તમજે જોહ ;
 સદ વિદ્યા શૂભ શોભતી, ભણો ભાવયિ એહ. ૫.
 સહુ સજ્જનને પ્રીતથી, જોરિ કરી પ્રણામ ;
 કાન કહે “સનમાન કર”, સૌ શીખો ગુણવાન. ૬.

સત્સંગ.

દોહરો.

- સત્સંગે સૂધરે નરો, નારી આડે અંગ ;
 દુઃખ દુર કાઢી દેશનાં, સૂખ આપે સત્સંગ. ૧.
 ખાળ ખુદિ વિશાળ યજ્ઞ, અંગે વધે ઉમંગ ;
 સદવિદ્યા સદ આતૂરી, સૂખ આપે સત્સંગ. ૨.

- માન મહાન વિદ્વાનપાં, ઝોઢે ઝાંગ ઝપંગ ;
 મૂચાલ સારી સાંપડી, મૂખ ઝાપે સત્સંગ. ૩.
- ધૂળ સંગ મુસંગથી, પામે પ્રોઢ પતંગ ;
 ઝાઝ લાજને રીઝરી, મૂખ ઝાપે સત્સંગ. ૪.
- સાધ્યાથી સત્સંગી, મન રાજી રહે રંગ ;
 દિન મુખમાં નિનનિર્ગનો, મૂખ ઝાપે સત્સંગ. ૫,
- વિશુધ વાણી વિમળતા, વિદ્વ બનાવ વિહંગ ;
 મુસંગ થોથો મુમ તો, મુખ ઝાપે સત્સંગ, ૬.
- દિલમાં ડાપણ દ્રઢતા, દિગ્મંડળ કરશે દગ ;
 ઝાનંદને ઉછરંગતા, મુખ ઝાપે સત્સંગ. ૭.
- ભીતિ ભુંડી રીતને, ભાવેં કરશે ભંગ ;
 નિત્ય નીતિ દર્શાવીને, મૂખ ઝાપે સત્સંગ. ૮.
- મૂખ ઝાપે દુઃખ કાપિને, કાઠિ કૂર કૂદંગ ;
 પ્રસંગ દે શુભ પ્રેરણા, મૂખ ઝાપે સત્સંગ. ૯.
- નિપુણ મુગૂણની સંગથી, અમુલ્ય બનશે નંગ ;
 શ્રીમુખાત્રની સ્નેહતા, મૂખ ઝાપે સત્સંગ. ૧૦.
- રમૂજ રૂડો રંગ રહે, અંતર વધે ઉમંગ ;
 દુઃખ દુર કાઢી દીલનાં, મૂખ ઝાપે સત્સંગ. ૧૧.
- જાભ લહે નર નારને, બાલ અવિચલ ઝાંગ ;
 આશ્રય દે આ શ્રુટીમાં મૂખ દાયક સત્સંગ. ૧૨.
- અધિક અધીક અભ્યાસને, સદગુણ સદા સંગ ;
 સંપ, સૈલ્યતા, સુમતા, મૂખ ઝાપે સત્સંગ. ૧૩.
- ગૌરિશંકર મુખ વદે, ઉર ધરિ ઉલટ ઉમંગ ;
 કહાનજી તે સાથ કહે, મૂખ ઝાપે સત્સંગ. ૧૪.

ત્રોટકછંદ.

સત્સંગધિ ઝાંગ ઉમંગ વધે,
 સત્સંગ થકી મનમાન બધે ;

- સત્સંગ થકી ગુણુ ખાણુ ધણી,
મળશે મનરંજન જોઈ મણી. ૧.
- સત્સંગ વિના નહિં નામ રહે,
સત્સંગ વિના નહિં ગૂણુ ગ્રહે ;
ગુણુને સદગુણુ અમુલ્ય અતિ,
સર્વે સર્વે મન માન મતી ; ૨.
- શુભ સ્વર્ગ પમાય સુસંગથકી,
નકિ છેક જવાય નહીંજ છકી :
જન જન કુસંગ થકી કયલે,
દિવ ઝાપણુ ગૂણુ સદૈવ ટળે. ૩.

હરિ ગીત છંદ.

સત્સંગથી મન રંગમાં નકી અંગમાં ઊમંગછે,
સુખકારી આજ સ્વદેશીના એક લાભમાં સત્સંગછે ;
સંજવાયિઃ ભાથી સાથ નિર્બંજ એજ શસ્ત્રથકી ખચે,
પદવા સુસંગ સ્વદેશમાં ઝટ મીત્ર બે કવિતા રચે, ૧.

કન્યાઓને જાણાવવા વિષે.

દોહરા.

- પરમેશ્વરને પ્રીતથી, પાગે કરી પ્રણામ ;
સુધરે ખાળા રનેહથી. આ દરિયે એ કામ. ૧.
- ચિત્ત ચતુર બની બહૂ, ગર્વ તજે ગુણુ ગ્રામ ;
સુધરે ખાળા રનેહથી, આદરિયે એ કામ. ૨.

†શૂરા.

- ભણવાને ભણતરતણી, હેતે રાખે હામ ;
 સુધરે બાળા રનેહથી, આદરિયે એ કામ. ૩.
- કોડે કન્યા શાળ શુભ, સ્થાપો ગામો ગામ ;
 સુધરે બાળા રનેહથી, આદરિયે એ કામ. ૪.
- નિએ તેનો નેહથી, થાશે શુભ પરિણામ ;
 સુધરે બાળા રનેહથી, આદરિયે એ કામ. ૫.
- સુધારો સૌ રનેહયિ, શુભ આપિ દરીઆઈ ;
 સદ્ય સુધારી બાળકી, લો લાયક શુભ લાભ. ૬.
- સુધારશે શુભ બાળકી, સુંદર શાળા માંય ;
 સુકળ સર્વદા આપશે, સારદ સુંદર જ્યાંય. ૭.
- માટે સૌ કો રનેહથી, સુણી અર્જ આ સાર ;
 ગૌરિ તથા કહે કાન મુખ, વેગે કરે વિચાર. ૮.
- નિપૂણ પ્રીતિ સુવિદૂપણ, એથી આજ પમાય ;
 પૂર્ણ પ્રીતિ પદમણી, પ્રોઠ વિષે પંકાય. ૯.
- માટે જન મન માનીને, અંતર ધરી ઉમંગ ;
 સર્વ સુધારવા બાળકી, શોધો સદા સુસંગ. ૧૦.

(ઓધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને) એ રાગ.

- બાળાને સૂધારો પૂરણ પ્રીતથી ; ટેક.
 ભણે ભાવથી ન કરે કંઈ કંકાશજો,
 સુધરે બાળા કન્યાશાળામાં બહુ ;
 વધે વધારે વિગતેથી ઉદ્ધાશજો,
 બાળાને સુધારો પૂરણ પ્રીતથી. ૧.
- ચિત્ત વિષે અતુરાર્ધ આવે ચોગણી,
 ભરે ભરત તે રાખી ભણે ભાવજો ;
 સુધારતાં સૂધારો થાય સામટો,
 ઉપજે એવો અંગ વિષે ઉદાવજો,
 બાળાને સુધારો પૂરણ પ્રીતથી. ૨.

શીખામણની વાત સુહાવે સ્નેહથી,
ચિતરે ચિત્ર ઝને ઝાંક શિખાયજો ;
શીખે વડી વીવેકતણી તે વાતડી,
વાણી બ્યાકરણ્યા રૂડી વદાયજો.

ખાળાને સુધારે પૂરણ પ્રીતથી.

૩.

ભાન ભૂગોળતણું અવેજી ભાવનું,
આગળનો ધતિહાસ અતિ સુહાવજો ;

નીતિની રીતિ પણ રૂડી આવડે,
મહોડું નહીં કદી તેહતેણું મલકાયજો,

ખાળાને સુધારે પૂરણ પ્રીતથી.

૪

પતિતણો ઠપકો સાંખો શુભ સ્નેહથી.

વળતી કરશે વિચારીને કામજો ;

સહસા કામ કદી એ નારી નહિં કરે,
કરે વિચારી વિગતેયકી તમામજો.

ખાળાને સુધારે પૂરણ પ્રીતથી.

૫

પતિતણો કાગળ આવે પરદેશથી,

વાંચવાવા જાવું તે મહોડી લાજજો ;

એવું જાણી નાર ભણાવી હાય તો,

થાય સફળ સૌ તેનું સર્વે કાજજો.

ખાળાને સુધારે પૂરણ પ્રીતથી.

૬.

ખાળા સુધરે બહુ રીતે એવી બલી,

વિનંતી વીગતે વાંચો બહાલા ચારજો ;

વગર ભણેલી બહુ લાંબી વાતો કરે.

વખતે મારે પતિને મુખ પેંજરજો.

ખાળાને સુધારે પૂરણ પ્રીતથી.

૭

નરભિશંકરનો સુત વિનવે સ્નેહથી,

કહેજે ગૌરિશંકર વારંવારજો,

ખાળાને સુધારે રનેહે સ્નેહીઓ,

જેથી તે સુખ પામે આ સંસારજો-
 બાળાને સુધારે પૂરાયુ પ્રીતથી. ૮
 વળી ધરમશી (નો) સુત વીનવે સ્વદેશીને,
 આપો બાળાને બહુ વિદ્યા દાનજો,
 કહાનજી કહે સુખ પામે તે સામકું,
 વળતી રહે રાજી રૂડો ભગવાનજો.
 બાળાને સુધારે પૂર્ણ પ્રીતથી. ૧૦

કામનો આવેશ.

નારાયણ છંદ.

નિચારિને ખચીત મીત્ર ચીત આપ આપિને,
 કુચાલ દૂર કીજીએ સુલક્ષણો સુધારીને ;
 મનુષ્ય ક્રોધ, લોભ, કામ તેતણા પ્રસંગમાં,
 કરો કદી ન કોઈ જન કામ વેષ અંગમાં. ૧.
 સદાય દૂર કામ વેશ એવું દીલ લેખીયે,
 ભરાય દીલ કામ તો કુચાલ આપ પેંખીયે ;
 મનાય કામ કામ હામ આમછે કુદંગમાં,
 કરો કદી ન કોઈ જન કામ વેષ અંગમાં. ૨.
 અતિ અસત્ય નામ પ્રત્યે ન કામ વાતએ,
 કદીક કામવેશથી મનુષ્યકેરી ધાતએ ;
 પશૂનિ તેમ ધાત તેથી ને વળિ વિહંગમાં,
 કરો કદી ન કોઈ જન કામવેષ અંગમાં. ૩.
 બહુકં પાપ આપ જાણિને તજોજી રીત એ,
 બહી કુચાલ જાણી અધાર નાર પ્રીત તે ;

જગૂર જૂઠું જાગર છંદ જીવ જાગ્ય રંગમાં,
કરો કદી ન કોઈ જન કામવેશ અંગમાં. ૪
વશૂ વિશેષ પાસ દેખિ અંધ થૈ ન કીજિયે,
વળિ વિશેષ દામિ કામ શુભ સ્વાદ પીજિયે ;
ક્રોડ લાખ દામ પાસ દેખિને ઉમંગમાં,
કરો કદી ન કોઈ જન કામ વેશ અંગમાં. ૫
પ્રભૂતણા યુનાહિતો યાશેજ કામ વેશથી,
અથાક તો દુઃખી થશેજ કામના પ્રવેશથી ;
કામજે કુટંગ ને કુખોધી તે પિસારીને,
પ્રીતિ થકીજ પરહરો નકારી પ્યારી નારિને. ૬
દશા ખુરી દિશે નકીજ કામના પ્રવેશથી,
ઘટે શુરી સુવિદ્યા નિત્ય નામના હમેશથી ;
પર સ્ત્રીના પ્રસંગથી સહસ્ત્ર ગૂણુ જાયજે,
કુઆલ ન્યારિ ને નકારિ દુઃખદાય થાયજે,
ઘટેજ શૂર ઉર સર્વદા કુકર્મ ફરથી,
તજો ગુણી જનો સદાય દેખિ દીલ દૂરથી ;
યશે ખુરી પુરે પુરીજ વિચ જન વૃંદમાં,
કુછંદ અંગ લાગિને યશે ફજેતિ ફંદમાં. ૮
પત્રીત્ર મીત્ર પ્રીતથી સજી સુરીત સર્વદા,
તજો જગૂર જાગર છંદ પેખી ચીત પ્રેમદા ;
નહી કરાય શુભ કાર્ય ઘેર્યથિ વિચારિને,
દિલે ચડયો કદી કુરંગ નિર્મિ કષ્ટ નારીને, ૯

નગરવૃષ્ટિણી (પ્રમાણિકા છંદ.)

દિલે ડરી હરી થકી, નકારિ રીતને નકી ;
કુછંદ કાપ આપથી, પ્રભૂતણા પ્રતાપથી. ૧
વિચારિ ચીત ચાલવું, યુનાહિ તો નહીં થવું ;

અનીત અંગની હરી, જવુંજ સર્વ સૂધરી ;	
વિતર્ક તર્ક દેખિને, કરી ન પાર પેખિને.	૨.
અનર્થ કર્મ એહથી, રહોજ દૂર દેહથી.	૩.
ધરી સુરનેહ સર્વદા, તજો અભાગિ આપદા,	
ભાંગી ભિતી ભર્તીને, સુરીત સદ્યવર્તિએ.	૪.
ટળેજ સૂખ સંપત્તી, વળોજ વિદ્વતી મતી;	
પડે પુરીજ આપતી, ઘણીજ દુર્ગુણી ગતી.	૫.
કરાર દીલમાં કરી, નિપૂણતા ગ્રહે નરી ;	
નકારિ હર્કતો હરી, જવુંજ જગત આતરી.	૬.
ગૌરિદાસ હાસથી, કહે ઉરે ઉદ્ધાસથી ;	
તજો ખરાગિ ખાસથી, પ્રથમ આપ પાસથી.	૭.
દુર્ગુણો હજી તજી, સુગુણ રનેહથી સજી ;	
કહે કહાનજી અતી, ભજો વિભૂ પ્રભૂપતી.	૮.

દોહરા.

કામતણો આવેશ તો, અતી અગ્નીની આળ ;	
કામ હરે સદ કામના, કામ નકીછે કાળ.	૧.

વિવીધ વિષય.

ઈદ્રવિજયછંદ.

કોષક કામ કળા થકિ થાયજ,
ને વળિ કોષક થાય ખળેથી;

કોઈક કામજ થાય કુટે,
વળિ કોઈક તોયજ થાય કળેથી ;
વૈર્ય શુરાં થકી કામ બને,
વળિ તેથી વળે બહુ દિન વળેથી;
આમ કરી પ્રતી કામ સુહામયિ,
નામ રહે શુભ રોજ રહેથી.

૧.

હિંમત એક ધરિ શુભ હાય,
ભલો જગનાથ સુભાવ ધરીને ;
દૂષ્ટ મહા ઉન્મત સરિખથી,
આપ રહો દિનમાંહિ ડરીને ;
સંપ સજી વધુ જપી રહો નકી,
માયની માય લડી નમરીને;
નામ જમાવી સદા સુખધામજ,
દામયિ ઠામ રહોજ ઠરીને.
સંપયિ જંપ અને વળિ દામ,
લઈ પ્રભુ નામજ ધામ ભરિલ્યો ;
વાણિ મુવાણિ ધણિ મણિ તૂલ્ય,
તણીજ ધણીજ ખરીદ કરીલ્યો ;
આપનિ પાસ અયાકજ દામ,
શુભ નામયિ સહસ્ત્ર દયાળુ ધરીલ્યો ;
વૃત અને સદ કૃત્ય સદાયથી,
અમૃત પાન અમુલ્યજ પિલ્યો.

૩.

માનનું માન હજી ગણિ આગળ,
લોક ધણાય વિદાય ભણેછે ;
વેદ પૂરાણતણી ધણિ ખાણુ,
જડેથી ધણાક ગણીત ગણેછે ;
જે ન ભણે જન જાણુ અજાણુ,
હજી નકિ તે યજ છોટપણેછે ;

ચેતિ ન મૂરખ મુઠ સદાયજ,
 મોતનિ ખાણ અમાન ખણેછે. ૪.
 માનવિ માનવિ હામ થકી નકી,
 અર્જજ દીલ વિષેજ અમારી ;
 મૂખિ સદાય થશેજ ત્રિદા થકિ,
 વાત સુણો સહુ ભ્રાત અમારી ;
 ભાવ થકી ભણવું ભલી ભાત,
 વધે જન જો જિ હંચાય તમારી ;
 સાચનિ વાતમાં આંચ ધરો નહીં,
 પાંચ કહ્યા મન છંદ વિચારી. ૫.

દોહરા.

સદગુણ વિદ્યા સભ્યથી, સૂધરશે નર નાર,
 પાણ કુછંદ ફૂકર્મથી, અવગુણનો અવતાર. ૧
 માટે માની મન થકી, અંતરમાં ઉપદેશ ;
 કહે ગૌરિને કાનજી, લાભ લહે લવ લેશ. ૨.
 સંપ સગૂણ આનંદથી, સુકૃત સદા કરાય ;
 પાણ કુસંગ પ્રસંગથી, પ્રૌઢપણું ન પમાય. ૩.
 જ્યેથિ વિચારી જન સહુ, તન મન ધનયિ આમ ;
 સદ કૃત કરીને સર્વદા, પામો નામ સુકામ. ૪.
 સૌ સજ્જનને કારણે, કહી શિખામણુ એહ ;
 ગૌરિદાસ ને કહાનજી. સુમ વધારિ રનેહ. ૫.

ગ્રંથ સમાપ્તી.

દોહરા.

પરમ પ્રભુ પરમાત્મને, પાગે કરી પ્રણામ ;	
પદ્મ રત્ન પ્રીતે રચ્યું, ખંભાળીયા મુકામ.	૧.
વાંચી સર્વ સ્વદેશીઓ, પૂરણુ ધરીને ધ્યાર ;	
ક્ષમા દૈર્ઘ્યથી પામતો, જગમાં જય જયકાર.	૨.
મુદ્દિય ધારી સર્વદા, વર્તો બહાલા યાર ;	
(તા) રિધી, સિદ્ધિ સમૃધી, સૌ પામો યૌવાર.	૩.
ચેતી ચીતમાં પ્રીતથી, નિપૂણુ જનો નર નાર ;	
સત કર્મો કરવા શીર, બનેવું ઇન્તેજર.	૪.
શુભ સંવત બત્રીચઆ, હિતેચ્છુ હાલાર ;	
ઓગણીસોની સાલમાં, ગ્રંથ કર્યો સુખકાર.	૫.
અષાઢમાં સુદ અષ્ટમી, સૂર્ય વાર સુખકાર ;	
અંગ્રેજિ અગીયારમી, તારીખ તું ઉચાર.	૬.
વિજયવંત જીલાઈને, અઢાર પચોતેર ;	
ગ્રંથ પૂર્ણ પ્રીતે રચ્યો, લેવા લીલા દહેર.	૭.
ઈશ આની આનંદથી, પૂરણુ કરી પ્રતાપ ;	
સ્વદેશિની ઇચ્છા પૂરો, કાપિ પાપ પરિતાપ,	૭
સંપ સુગૂણ આનંદથી, અવિચળ રાખે ઇશ,	
ગૌરિદાશ ને કાનજી, એ આપે આશિષ.	૮.

અનુક્રમણિકા.

ઈશ્વર પ્રાર્થના.....	૧
પુણિષ મહીમા.....	૫
નીતિ.....	૭
અહંકાર.....	૯
સુવિદ્યા.....	૧૧
સતસંગ.....	૧૪
કન્યાઓને ભણાવવા વિષે.....	૧૬
કામનો આવેશ.....	૧૮
વિવિધ વિષય.....	૨૧
ગ્રંથ સમાપ્તી.....	૨૪

